

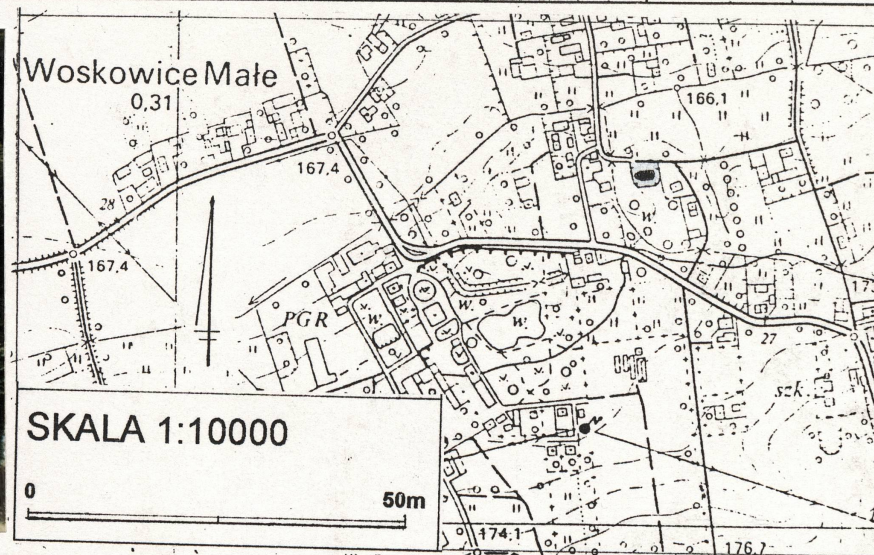
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	V	X	Y	Z	Nr
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

1. Obiekt	2. Czas powstania	2. Miejscowość
KOŚCIÓŁ PAR. P.W. ŚW. WAWRZYŃCA	1711 (?), 1721, 1811, 1818, 1840, 1888-1889, 1914	WOSKOWICE MAŁE

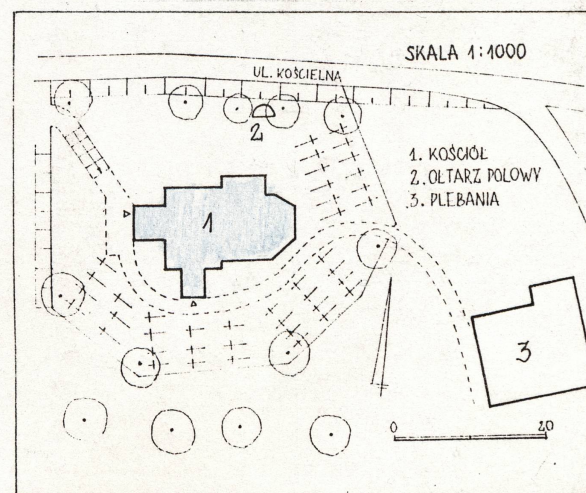
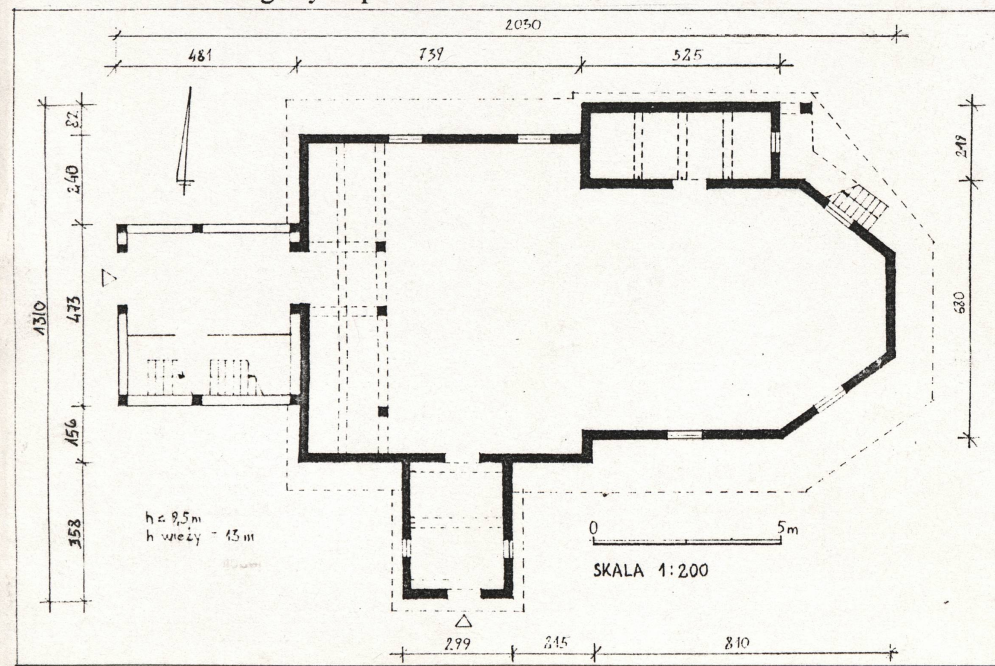
11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

Widok ogólny od pd.-wsch.

4. Adres
ul. Kościelna
nr hipoteczny
5. Przynależność administracyjna
województwo opolskie powiat Namysłów gmina Namysłów
6. Poprzednie nazwy miejscowości
Lorenzdorf
7. Przynależność administracyjna przed 1 I 1999
województwo opolskie gmina Namysłów

8. Właściciel i jego adres
Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. św. Wawrzyńca w Woskowicach Małych, ul. Kościelna 2 46-142 Woskowice Małe
9. Użytkownik i jego adres
j.w.

10. Rejestr zabytków
Nr 612/59 data 13-11-1959

Kościół wzmiankowany w 1417. W XVI w. zajęty przez protestantów, w 1654 rekatolizowany. Obecny zbudowany, lub gruntownie przebudowany w 1711. Wieża odnawiana 1721 i 1811. Kolejne remonty 1818 i 1840. W latach 1888-9 ściany od zewnątrz oszalowano deskami, zastępując istniejącą do tej pory obrzutkę z gliny. Równocześnie powiększono okna w nawie i w prezbiterium. W k. XIX w. Bartłomiej z Rychtału wykonał neobarokową dekorację malarską prezbiterium, powtarzając motyw w wici roślinnej z dekoracji pierwotnie tu istniejącej. Kolejny remont, uwieczniony datą przy drzwiach do zakrystii w 1914. Z tego okresu elementy wystroju noszące cechy secesyjne – wspomniane obramienie drzwi, witraże okien prezbiterium.

Sytuacja. Wieś rozległa, położona ok. 15 km na wsch. od Namysłowa w pobliżu pn. granicy województwa. Zabudowania rozproszone, usytuowane przy kilku ulicach nieregularnie wijących się na obszarze zbliżonym do kwadratu. Kościół usytuowany w centralnej części wsi, w obrębie terenu ograniczonego od pd. ul. Szkolną (główna ulica miejscowości – przy niej po stronie pd. zespół pałacowo folwarczny) z pozostałych stron ul. Kościelną. W jego obrębie oprócz świątyni dawny dom ludowy w narożniku pn.-zach. oraz plebania w części pn.-wsch. Przy plebani budynek gospodarczy oraz sad i park. Kościół otoczony cmentarzem, w obrębie którego liczne lipy. Działka o kształcie nieregularnego wielokąta oparta o pn. odcinek ul. Szkolnej, otoczona drewnianym płotem. Świątynia zlokalizowana w jej centralnej części. Główne wejście na cmentarz oraz do kościoła w narożniku pn.-zach. Druga furtka w pobliżu prezbiterium, z niej przejście do oddalonej o kilkanaście metrów plebani.

Materiał, konstrukcja. Zbudowany z drewna w konstrukcji zrębowej, wieża o niezależnej konstrukcji słupowej. Całość na murowanej, tynkowanej podmurówce, szalowana pionowo deskami. Belki o przekroju prostokąta. Wydatny okap podparty profilowanymi, drewnianymi wspornikami. Ściany kruchty w konstrukcji ryglowej, z tynkowanym, ceglanym wypełnieniem. Szczyt szalowany deskami, w układzie jodełkowym. Wokół całości szeroka, betonowa wylewka. **Strop** nawy i prezbiterium drewniany, szalowany deskami z olistwowaniem styków. W zakrystii, w emporze nad nią oraz w kruchcie stropy belkowe nagie o sfazowanych belkach. **Wieżba** o konstrukcji złożonej z ram, na osi kalenicy, podtrzymujących jętki. **Poszycie** całości gontem. **Posadzka** ceglana, na chórze i w emporze deski. **Schody** drewniane, jednobiegowe w wieży drabiniaste, zewnętrzne do empory jednobiegowe z prostą balustradą. Na galerii zewnętrznej przed emporą balustrada z deskami wycinanymi na kształt tralek. **Otwory.** *Otwory okienne* prostokątne. Stolarki krosnowe, w prezbiterium dwa okna wypełnione witrażami oraz jedno z oszkleniem na ołów w tzw. pszczeli plaster, z motywem barwnej gwiazdy w części centralnej. Podobnie oszkłone dwa okna nawy. W pozostałych otworach podziały szczeblinowe, w górnych okienkach wieży drewniane żaluzje. *Otwory drzwiowe* w większości prostokątne. Do wieży (główne wejście) dwuskrzydłowe, klepkowe, opierzone na romb. Z wieży do nawy, z nawy do kruchty oraz drzwi zewnętrzne do empory jednoskrzydłowe, klepkowe, opierzone na romb – od strony kruchty ozdobny zamek. Do zakrystii zamknięte lekko spłaszczonym łukiem pełnym, deskowe, z malowanym kartuszem herbowym. Wokół malowane prostokątne obramienie złożone z dekoracji ramowej po bokach, zwieńczonej motywem ornamentalnym, nad którym napis – po lewej RENOVATUM, po prawej AN. DO 1914 (ostatnia cyfra w większości zasłonięta przełącznikiem światła). Drzwi do kruchty współczesne.

Plan. Orientowany, jednonawowy z węższym, trójbocznie zamkniętym prezbiterium. Nawa zbliżona do kwadratu (szerokość nieco większa od długości), krótsza od prezbiterium, z chórem wzdłuż ściany zach. Od zachodu, na osi kwadratowa wieża, przez którą główne wejście do świątyni. Przy prezbiterium, od pn. prostokątna przybudówka zakrystii. Na osi nawy od pd. prostokątna kruchta.

Bryła Obiekt o bryle zwartej, przykryty wspólnym dla nawy i prezbiterium, wysokim dachem siodłowym z wydatnym okapem. Połąć północna, nad prezbiterium przykrywająca również przybudówkę z zakrystią w

1. Miejsowość WOSKOWICE MAŁE	2. Obiekt KOŚCIÓŁ PAR. P. W. ŚW. WAWRZYŃCA	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) dokończenie opisu, fotografie
---------------------------------	---	---

przyziemiu i emporą na piętrze. Przy trójbocznym zamknięciu prezbiterium, pod okapem, schody prowadzące na niewielką galerię, z której wejście do empory. Wieża trzykondygnacyjna, zwężająca się ku górze, przykryta wysokim dachem namiotowym. Kruchta przykryta wysokim dachem dwuspadowym.

Elewacje jednolite pod względem faktury i ciemnego koloru impregnowanego drewna, ocienione wydatnym okapem. W partii prezbiterium od pd. i wsch. w partii nawy od pn., okap podparty profilowanymi (w kształcie simy) wspornikami. Wszystkie otwory okienne i drzwiowe prostokątne. **Elewacja zach.** symetryczna, z trzykondygnacyjną wieżą na osi. Kondygnacje wieży zaakcentowane wokół listwą kapnikową. W przyziemiu otwór drzwiowy osłonięty niewielkim daszkiem pulpiturowym. Na ostatniej kondygnacji dwa niewielkie okna. Ściana nawy bez podziałów, szczytowa. Szczyt trójkątny, w partii środkowej zasłonięty przyległą wieżą. **Elewacja wsch.** z trójbocznym zamknięciem prezbiterium. W ścianach bocznych zamknięcia po jednym oknie. Przy ścianie pn. bieg schodów na niewielką galerię wspartą w narożniku na słupie – schody i galeria w całości osłonięte okapem dachu. **Elewacja pd.** pięcioosiowa. W części zach. wieża. W jej dolnej części, asymetrycznie, okno. Dwa okienka również na ostatniej kondygnacji. W nawie, na osi środkowej kruchta z otworem drzwiowym, zwieńczona trójkątnym szczytem. Jej ściany podzielone pionowymi, poziomymi i ukośnymi elementami konstrukcji ryglowej. Po bokach kruchty po jednym oknie. Okno również w ścianie prezbiterium. **Elewacja pn.** czteroosiowa. W części zach. wieża z asymetrycznie umieszczonym oknem w przyziemiu. Dwa okienka również na ostatniej kondygnacji. Nawa z dwoma oknami. W części wsch. przybudówka z kwadratowymi okienkami w układzie biforialnym na poziomie empory.

Wnętrze. Nawa i prezbiterium równe wysokością. Przy ścianie zach. nawy, na całej jej szerokości chór wsparty na okrągłych słupach. Balustrada wypełniona deskami w układzie poziomym. Na niej zawieszone obrazy ze stacjami Drogi Krzyżowej. Ściany nawy malowane na biało. Ściany trójbocznie zamkniętego prezbiterium pokryte dywanową dekoracją malarską o motywie wici roślinnej, girland i kotar. W ścianie pn. wejście do zakrystii w ozdobnym, malowanym obramieniu. Powyżej prostokątny, poziomo wydłużony otwór empory, przedzielony pośrodku słupkiem. W oknach zamknięcia trójbocznego witraże. W obu witrażach motyw krzyża z twarzą Matki Bożej (w pd.) i Chrystusa (w pn.). Ponadto główki aniołków i ornamenty roślinne. Na stropie prezbiterium i nawy dekoracja malarska o motywach roślinnych i wstęgowych w układzie pasowym. Wnętrze wieży wyłożone współczesną, listwową boazerią.

Wyposażenie. Ołtarz główny późnobarokowy, architektoniczny (pocz. XVIII w.), z kolumnami korynckimi i odcinkami belkowania. W części środkowej, w muszlowej niszy figura św. Wawrzyńca. W zwieńczeniu Bóg Ojciec i płaskorzeźba NMP. Po bokach figury św. Józefa i Jana Chrzciciela. Po lewej i po prawej stronie ołtarza bramki zamknięte półkoliście. Nad nimi figury św. Piotra i Pawła. Ambona późnorenesansowa (pocz. XVII w.), wieloboczna, z narożnikami ujętymi w kanelowane pilastry dźwigające fryz o motywach okuciowych. W polach między pilastrami osiemnastowieczna polichromia z przedstawieniem Ojców Kościoła i Snem Jakuba (na balustradzie schodów). Baldachim ozdobiony snycerską, ażurową dekoracją roślinną. Chrzcielnica późnobarokowa (2 ćw. XVIII w.) z puklowaną czarą na postumencie tralkowym. Na pokrywie rzeźbiona grupa Chrztu w Jordanie. Stalle z XVIII w. z malowanymi zapleckami. Ławy z pocz. XIX w. Prospekt organowy z ok. 1840, odnowiony w 1897. Stacje Drogi Krzyżowej barokowo-ludowe z pocz. XIX w. W wieży dzwon odlany w 1593 przez Stefana Goetza.

Instalacje: elektryczna.

Wkładkę założył: mgr Jerzy Skarbek, sierpień 2001

Miejsce przechowywania negatywów: u autora

Elewacja pn. – widok od pn.-zach.

Wieża – widok z pn.-zach.

Widok ogólny od wsch.

Wejście na empore przy prezbiterium

Widok ogólny od pn.-wsch.

Widok ogólny z pd.-zach.

Kruchta – widok od pd.-zach,

1. Miejscowość
WOSKOWICE MAŁE

2. Obiekt
KOŚCIÓŁ PAR. P. W. ŚW. WAWRZYŃCA

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
fotografie

Kruchta – widok od pn.-wsch.

Okna nawy (pn.)

Okna empory

Okno zakrystii

Wsporniki okapu (pn.)

Lampa na narożniku wieży

Wkładkę założył:

mgr Jerzy Skarbek, sierpień 2001

Miejsce przechowywania negatywów:

u autora

Drzwi do wieży
Drzwi z wieży do nawy – od strony nawy

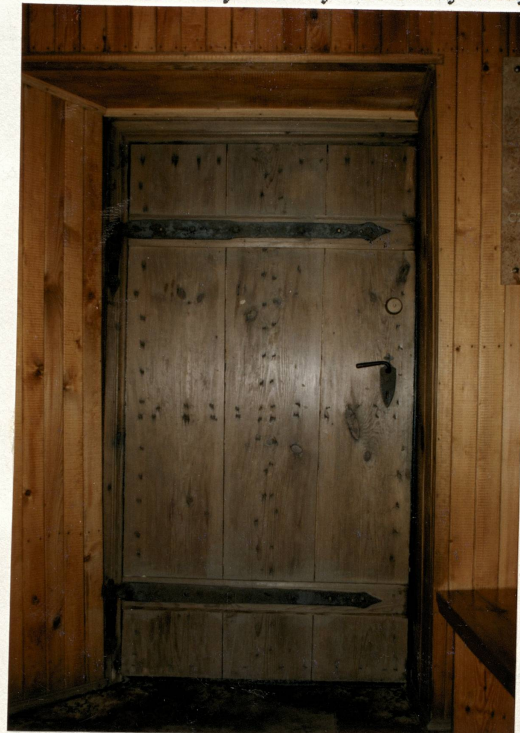
Drzwi do empory
Drzwi z wieży do nawy – od strony wieży

Drzwi do zakrystii
Drzwi do zakrystii – fragment

Drzwi do zakrystii – fragment
Drzwi z kruchty do nawy – od strony nawy

1. Miejscowość
WOSKOWICE MAŁE

2. Obiekt
KOŚCIÓŁ PAR. P. W. ŚW. WAWRZYŃCA

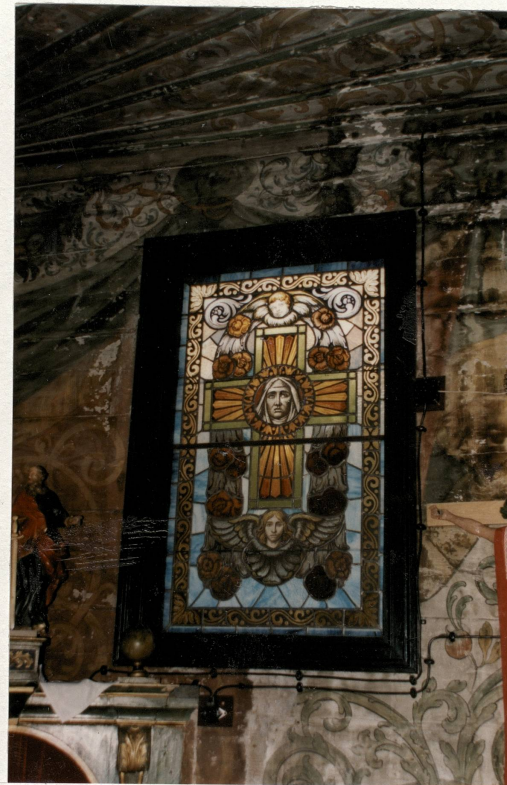
3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
fotografie

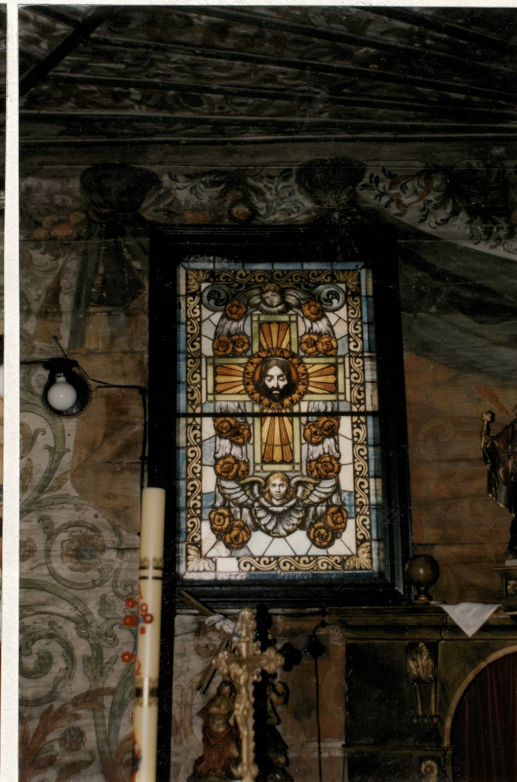
Drzwi z kruchty do nawy (od strony kruchty)

Drzwi z kruchty do nawy - fragment
od strony kruchty

Okno w prezbiterium

Okno w prezbiterium

Okno w nawie

Wnętrze - prezbiterium

Wnętrze - prezbiterium

Wnętrze – widok w kierunku zach.

Wnętrze – fragment ściany pn./ prezbiterium

Wnętrze - fragment ściany pd. prezbiterium

1. Miejscowość
WOSKOWICE MAŁE

2. Obiekt
KOŚCIÓŁ PAR. P. W. ŚW. WAWRZYŃCA

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
fotografie

Wnętrze – śfragment ściany pd. prezbiterium

Wnętrze otwór empory

Wnętrze – strop nawy

Wnętrze – strop empory

Wnętrze – prospekt organowy

Wkładkę założył:

mgr Jerzy Skarbek, sierpień 2001

Miejsce przechowywania negatywów:

u autora

Ołtarz główny

Wnętrze – strop kruchty

Ambona

Wieżba – fragment

Organy

Wnętrze zakrystii

Wieżba - fragment

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
1885 m ³	z chórem 150 m ² 168 m ²	kościół katolicki	kościół katolicki
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie, instalacje)	
<p>Po 1945 prowadzono bieżące prace związane z konserwacją drewna. Wokół wykonano szeroką betonową wylewkę. Ok. 1960 wokół wykonano nowe ogrodzenie na wzór poprzedniego.</p>		<p>Ogólnie obiekt wraz z otoczeniem utrzymany w stanie dobrym. Deski zewnętrznego oszalowania miejscami nadgnite W elementach konstrukcyjnych kruchty ślady obecności owadów. Stropy empory oraz kruchty ze śladami zawilgocenia. Drewno więźby dachowej zdrowe, poszycie z drobnymi nieszczelnościami. Schody na empore nadgnite. Rynny i rury spustowe drożne.</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		<p>Usunięcia wymagają nieszczelności w dachu. Należy naprawić schody na empore. Obiekt wraz z wyposażeniem podlega ścisłej ochronie konserwatorskiej.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

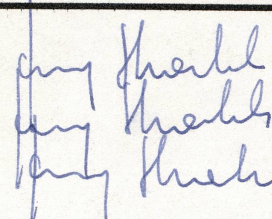
25. Opracował

tekst mgr Jerzy Skarbek, sierpień 2001

plany, rysunki mgr Jerzy Skarbek, sierpień 2001

zdjęcia fotogr. mgr Jerzy Skarbek, sierpień 2001

miejsce przechowywania negatywów u autora

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

22. Bibliografia

tzw. zielona karta

Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, , t. VII, z. 4 powiat namysłowski,
Warszawa 1963, s. 66-67,

T. Chrzanowski, M. Kornecki, Sztuka Śląska Opolskiego, Kraków 1974,
s. 429,

Catharine Hof – Holzkirchen in Schlesien, Karlsruhe 1999, s. 63 (plan),
390

23. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki

wkładki do karty ewidencyjnej zabytków architektury i budownictwa - szt. 4